

Facultaire
Studentenraad

GEESTESWETENSCHAPPEN

Dhr. prof. dr. F.P. Weerman
Kloveniersburgwal 48
1012 CX Amsterdam

Spuistraat 134
1012 VB Amsterdam
(020) 525 3278
fsr-fgw@uva.nl
studentenraad.nl/fgw

Datum	15 november 2016	Ons kenmerk	16fgw038
Contactpersoon	Elisa Janssen en Billie Nuchelmans	E-mail	fsr-fgw@uva.nl
Bijlage(n)	0		
Betreft	Voorlopig negatief advies voertaalwijziging Mastertracks Archiefwetenschap en Culturele informatiewetenschap (M Erfgoedstudies 60 en 90)		

Geachte decaan, beste Fred,

Op 13 oktober 2016 ontving de Facultaire Studentenraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen (FSR FGw) een adviesaanvraag voor de voertaalwijziging van de mastertracks Archiefwetenschap en Culturele informatiewetenschap (M Erfgoedstudies 60 en 90). Het gaat hierbij om het wijzigen van de voertaal van het Nederlands naar het Engels bij twee tracks van de master Erfgoedstudies met ingang van het studiejaar 2017/2018. Ook gaat het hierbij om het wijzigen van de curricula van de tracks, zodat een zeer groot deel van het programma van de twee tracks kan worden samengevoegd. Indien dit gebeurt wordt de naam van de tracks 'Archival and Information Studies' (60ECTS en 90ECTS). De FSR FGw adviseert voorlopig negatief op de adviesaanvraag over de voertaalwijziging van de mastertracks Archiefwetenschap en Culturele informatiewetenschap. Hij zou graag meer duidelijkheid hebben over de aanleiding en het verwachte effect van de voertaalwijziging, en ziet op dit moment niet de noodzaak om de voertaal van de mastertracks te wijzigen. Graag licht de FSR FGw dit toe. Hij zal daartoe eerst kort ingaan op de procedure en daarna inhoudelijk op de adviesaanvraag.

Allereerst wil de FSR FGw graag een opmerking plaatsen bij de procedure. Aangezien in de adviesaanvraag staat dat het voornemensbesluit al op 27 september 2016 is genomen vindt de FSR FGw het opmerkelijk dat hij pas op 13 oktober een adviesaanvraag heeft ontvangen, vooral omdat uit deze adviesaanvraag blijkt dat er wordt verzocht of de FSR FGw op korte termijn reageert: de deadline voor zijn reactie lag in eerste instantie namelijk op 8 november. Behalve

de tijdsdruk voor de FSR FGw is het vooral een probleem dat de Masterdag van de Universiteit van Amsterdam dit jaar plaatsvindt op 12 november. Op deze Masterdag zal min of meer duidelijk moeten zijn hoe het onderwijsaanbod in het studiejaar 2017/2018 er uitziet. De FSR FGw vindt het zeer wenselijk dat (aankomende) studenten op de Masterdag duidelijkheid kunnen krijgen over opleidingen. Het huidige tijdspad maakt dat er echter moet worden voorgelicht over zaken die mogelijk nog niet vastliggen. De FSR FGw zou graag weten hoe dit te korte en problematische tijdspad in dit geval heeft kunnen ontstaan en er vooral op aandringen dat er in de toekomst maatregelen worden genomen om vergelijkbare situaties niet meer voor te laten komen.

De FSR FGw wil na deze opmerking over de procedure graag kort opmerken dat niet alleen de voertaalwijziging van deze twee tracks in behandeling is. In combinatie met de adviesaanvraag voor de voertaalwijziging van de mastertrack Museumconservator gaat het om een aanvraag voor een voertaalwijziging van de gehele master Erfgoedstudies. De FSR FGw vindt het belangrijk dit op te merken opdat duidelijk is dat, indien de voertaal wijzigt, er geen mogelijkheid meer is om Erfgoedstudies op masterniveau aan de Universiteit van Amsterdam in het Nederlands te volgen. De FSR FGw vindt dit een negatieve ontwikkeling, onder andere omdat de studie grotendeels is gericht op het Nederlandse werkveld.

De FSR FGw wil ook kort ingaan op de voorgestelde programmawijziging. De opleidingscommissie (OC) van de betreffende mastertracks heeft aangegeven zich zorgen te maken over de duidelijkheid van het onderscheid tussen de twee tracks. Er is aangeboden de programmamaker en de OC hier samen naar te laten kijken, zodat dit kan worden opgelost. De FSR FGw moedigt het ten zeerste aan dat de OC intensief wordt betrokken bij de inrichting van het programma. De OC, die overwegend positief staat tegenover de voertaal- en programmawijziging, wil verder met de programmamakers de mogelijkheid creëren om een scriptie in het Nederlands te kunnen schrijven. Ook hier moedigt de FSR FGw samenwerking met de OC aan. Verder begreep de FSR FGw dat er plannen bestaan om van beide tracks een duale en een eenjarige variant aan te bieden. De FSR FGw zou hier graag door u van op de hoogte willen worden gehouden. Bovendien wil de FSR FGw opmerken het positief te vinden dat er geen sprake is van een domino-effect wanneer de betreffende mastertracks van voertaal zullen wijzigen.

Vervolgens bespreekt de FSR FGw de genoemde redenen voor voertaalwijzigingen. De FSR FGw begrijpt dat er meerdere redenen voor de voertaalwijzigingen zijn: deze zal hij hieronder bespreken. Geschreven wordt dat de voertaalwijziging onder andere een logisch gevolg is van de update in de programmering. In de mail van Roos Numan van donderdag 10 november 2016 staat vermeld dat hiermee wordt bedoeld dat het aansluit bij het groeiende belang van internationalisering in de betreffende vakgebieden. De belangrijke rol van Engelstalige literatuur bij deze studies wordt dan ook benoemd, naast het feit dat de ontwikkelingen in het vakgebied ook veelal plaatsvinden in Engelstalige landen. De FSR FGw

ziet deze redenen niet als overtuigende redenen om de voertaal te wijzigen: de voertaal van een opleiding heeft voor hem weinig te maken met deze aspecten. Zo blijkt volgens de FSR FGw uit de dagelijkse praktijk van vrijwel elke studie dat de kwaliteit van het onderwijs niet achteruit gaat als er in het Nederlands over Engelstalige teksten (uit onder ander Engelstalige landen) wordt gesproken. Omgekeerd zouden misschien merkwaardige situaties kunnen ontstaan als Nederlandse literatuur in het Engels moet worden behandeld. Een gevolg hiervan kan zijn dat Nederlandstalige literatuur niet besproken wordt bij studies met Engels als voertaal. Dit zou een gemis zijn.

Naast dit argument wordt gesproken over de internationale studentengroep die zou ontstaan nadat de voertaalwijziging wordt ingevoerd. De FSR FGw betwijfelt of deze groep zou ontstaan. Een goede beheersing van het Nederlands lijkt de FSR FGw een noodzaak wanneer er stage wordt gelopen bij een Nederlandse organisatie, zoals het Nationaal Archief, waarmee binnen deze opleidingen een intensieve samenwerking is. In haar eerdergenoemde mail van 10 november legt Roos Numan echter uit dat het spreken, verstaan en lezen van het Nederlands niet noodzakelijk is voor het volgen van de opleidingen de duale periode, omdat niet de inhoud van de archieven, maar zaken als structurering centraal staan. In de duale fase zijn er volgens Roos Numan voldoende internationale organisaties binnen Nederland. Ook geeft zij aan dat er wordt gewerkt aan stagemogelijkheden in het buitenland. In het gesprek van 14 november gaf Charles Jeurgens ook aan dat hij druk bezig is met het regelen van internationale stageplaatsen. De connecties zijn er, maar de plekken moeten nog wel worden geformaliseerd. Ook gaf dhr. Jeurgens tijdens dit gesprek aan dat internationale studenten geen voorrang boven Nederlandse studenten zullen krijgen bij de internationale stages. De FSR FGw zou graag willen dat er een garantie is dat er genoeg (internationale) stages zijn, zowel voor internationale als voor Nederlandse studenten. Desalniettemin kan de rol die de intensieve samenwerking met een Nederlandstalig instituut heeft binnen deze opleiding in de ogen van de FSR FGw door mogelijke internationale studenten wel als belangrijk obstakel bij het kiezen voor deze master worden gezien. De FSR FGw betwijfelt dan ook of het mogelijk is om internationale studenten aan te trekken. Bovendien wil de FSR FGw benadrukken dat het verhogen van studentenaantallen door de komst van deze internationale studentengroep een kwantitatieve reden is die volgens de FSR FGw nooit de aanleiding zou mogen zijn voor het aanpassen van een opleiding.

De FSR FGw heeft daarnaast nog enkele zorgen. Hij leest in de beschrijving van de track 'Erfgoedstudies' op de website van de Universiteit van Amsterdam dat het het "enige wetenschappelijke programma in Nederland [is] dat opleidt tot archivaris". De FSR FGw vindt het een negatieve ontwikkeling dat, indien de voertaalwijziging wordt doorgevoerd, er geen wetenschappelijke Nederlandstalige opleiding tot archivaris meer is in Nederland. De FSR FGw denkt dat tracks die opleiden om bij te dragen aan de ontwikkelingen en de praktijk in Nederland er zeer veel baat bij hebben om in het Nederlands op te leiden. Vanwege de nauwe

samenwerking met het Nationaal Archief is ook de staatsarchivaris om zijn mening over deze voertaalwijziging gevraagd. Hij legt in zijn brief, die toegevoegd is aan de adviesaanvraag, de vinger op de zere plek wanneer hij aangeeft dat de voertaalwijziging niet ten koste mag gaan van onderzoek en kennisoverdracht voor het archiefbestel in Nederland. Hij zegt dat afgestudeerden in staat zouden moeten zijn “een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het vak en de praktijk in Nederland en [afgestudeerden] hebben daartoe kennis nodig van Nederlandse wetgeving en praktijk”. Een goede beheersing van de Nederlandse taal en de voor het vakgebied belangrijke terminologie is van belang als studenten, zoals de staatsarchivaris ook zegt, bij moeten dragen aan de ontwikkeling van het vak en de praktijk in Nederland. De kennis van Nederlandse wetgeving en praktijk zou dan ook logischerwijs in het Nederlands moeten worden onderwezen. Dit alleen al om de voor de hand liggende reden dat de wet in het Nederlands is. Roos Numan geeft in haar mail van 10 november aan dat de kennis van de Nederlandse situatie ook heel goed in het Engels kan worden overgebracht en dat juist de vergelijking en confrontatie zoeken met landen buiten Nederland en het kijken naar perspectieven uit verschillende landen verrijkend zal werken. De FSR FGw betwijfelt dit omdat hij toch problemen voorziet in het schakelen van taal bij terminologie, die vaak verschillend is in het Engels en het Nederlands. Moeilijkheden hiermee zouden tot problemen bij de stage en op de Nederlandse arbeidsmarkt kunnen leiden. Het zou bovendien zeer omslachtig zijn om - naar de verwachting van de FSR FGw- Nederlandse studenten in het Engels over de Nederlandse praktijk te onderwijzen.

Als laatste maar zeker niet minst belangrijke punt maakt de FSR FGw zich zorgen om het feit dat er voertaalwijzigingen bij masters plaatsvinden voordat het beleid rondom Engels- en Nederlandstalig onderwijs klaar is. De FSR FGw vindt het zeer positief dat er is besloten om geen bacheloropleidingen meer van voertaal te veranderen tot dat dit beleid klaar is, maar zou echter graag zien dat er ook geen masteropleidingen van voertaal zullen veranderen voordat dit beleid af is. Het wijzigen van een voertaal van een opleiding is een ingreep die invloed heeft op onder andere de kwaliteit van de desbetreffende opleiding. De FSR FGw zou graag eerst het beleid willen zien voordat meer opleidingen van voertaal wijzigen, zodat er meer zekerheid is dat er gestructureerd wordt toegezien op kwaliteitsbehoud. De FSR FGw wil hierbij opmerken dat Hanneke Ronnes tijdens het gesprek van 14 november, zeer opmerkelijk, opmerkte dat haar studenten veel moeite met het Nederlands hebben en dat het dus niet uitmaakt of studenten worden begeleid bij het Nederlands of bij het Engels wetenschappelijk schrijven. De FSR FGw wil benadrukken dat, ook al is Nederlands in de ogen van mw. Ronnes een ‘moeilijke taal’ het wel een moedertaal is van de overgrote meerderheid van de Nederlandse studenten. De FSR FGw wil het faculteitsbestuur er op wijzen dat de studenten blijkbaar geen goed niveau Nederlands hebben in de master. Het lijkt de FSR FGw beter om hier een oplossing voor te vinden, dan om studenten in een ‘makkelijker’ taal (Engels) te laten communiceren. Overigens weet de FSR FGw, net als u, niet dat Nederlands voor moedertaalsprekers ‘makkelijker’ is dan

het Engels voor tweede taalsprekers, maar dat is een (wetenschappelijke) discussie die hier niet gevoerd hoeft te worden.

De FSR FGw heeft op basis van deze argumenten besloten voorlopig negatief te adviseren op de voertaalwijzigingen van de mastertracks Archiefwetenschap en Culturele informatiewetenschap (M Erfgoedstudies 60 en 90). De FSR FGw gaat hierover graag met u in gesprek.

Namens de Facultaire Studentenraad van de Faculteit der Geesteswetenschappen,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'C. Osté', written over a horizontal line.

Charlotte Osté
Voorzitter FSR FGw